

ÖRYGGISRÁÐ SAMEINUÐU ÞJÓÐANNA

Ályktun 1325 (2000)

Samþykkt á 4231. fundi öryggisráðsins, 31. október 2000

Öryggisráðið,

minnugt fyrri ályktana, 1261 (1999) frá 25. ágúst 1999, 1265 (1999) frá 17. september 1999, 1296 (2000) frá 19. apríl 2000 og 1314 (2000) frá 11. ágúst 2000, ásamt viðeigandi yfirlýsingum forseta ráðsins, og jafnframt minnugt fjölmiðlayfirlýsingar forseta ráðsins í tilefni dags Sameinuðu þjóðanna um kvenréttindi og heimsfrið (Alþjóðlega kvennadagsins) 8. mars 2000 (SC/6816),

einnig minnugt skuldbindinga Peking-yfirlýsingarinnar og framkvæmdaáætlunarinnar (A/52/23) auk þeirra skuldbindinga er koma fram í niðurstöðuskýrslu 23. aukaallsherjarþings Sameinuðu þjóðanna sem haldið var undir yfirskriftinni „Konur 2000: Jafnrétti, þróun og friður fyrir 21. öldina“ (A/S-23/10/Rev. 1), sérstaklega [skuldbindingar] er varðar konur og vopnuð átök,

hefur hugföst markmið og undirstöðuatriði sáttmála Sameinuðu þjóðanna og grundvallarábyrgð öryggisráðsins samkvæmt sáttmálanum á varðveislu heimsfriðar og öryggis,

lýsir áhyggjum af því að óbreyttir borgarar, sérstaklega konur og börn, séu yfirgnæfandi meirihluti fórnarlamba vopnaðra átaka, þar á meðal sem flóttamenn í öðrum löndum og innan eigin heimalands, og að þeir séu í auknum mæli skotmörk stríðandi aflu, og viðurkennir afleiðingarnar sem þessi þróun hefur á varanlegan frið og sættir,

ítrekar mikilvægt hlutverk kvenna í forvörnum og lausnum átaka og uppbyggingu friðar, og leggur áherslu á mikilvægi jafnrar þátttöku þeirra og fullrar aðildar í öllum aðgerðum sem viðhalda og stuðla að friði og öryggi, og þörfinni á að auka hlut þeirra í ákvarðanatöku hvað varðar fyrirbyggjandi aðgerðir gegn átökum og lausnir deilumála,

ítrekar ennfremur nauðsyn þess að framfylgja að fullu alþjóðlegum mannúðar- og mannréttindalögum sem vernda réttindi kvenna og barna í átökum og eftir átök,

undirstrikar nauðsyn þess að allir aðilar tryggi að jarðsprengjuhreinsun og kynningarverkefni um jarðsprengjuhættu taki mið af sérþörfum kvenna og stúlkna,

viðurkennir brýna þörf á að samþætta jafnréttissjónarmið í friðargæsluverkefnum, og vekur í því tilliti athygli á Windhoek-yfirlýsingunni og Namibíu-aðgerðaáætluninni um samþættingu jafnréttissjónarmiða í marghliða friðargæsluverkefnum (S/2000/693),

viðurkennir ennfremur mikilvægi tilmæla forseta ráðsins sem fram komu í fjölmiðlayfirlýsingu hans 8. mars 2000 um sérhæfða þjálfun til handa öllum friðargæsluliðum í verndun, sérþörfum og mannréttindum kvenna og barna í átökum,

viðurkennir að skilningur á áhrifum vopnaðra átaka á konur og stúlkur [og] skilvirkar stjórnsýsluáðgerðir til að tryggja verndun þeirra og fulla þátttöku í friðarferli sé þýðingarmikið framlag til viðhalds og eflingar heimsfriðar og öryggis,

vekur athygli á nauðsyn þess að taka saman gögn um áhrif vopnaðra átaka á konur og stúlkur,

1. *brýnir fyrir* aðildarríkjum að tryggja aukna þátttöku kvenna á öllum stigum ákvarðanatöku í innanlands-, svæðis- og alþjóðastofnunum og öðrum kerfum ákvarðanatöku sem fjalla um fyrirbyggjandi áðgerðir, stjórnun og úrlausn átaka,
2. *hvetur framkvæmdastjóra* til að hrinda í framkvæmd áðgerðaáætlun sinni (A/49/587) þar sem krafist er aukinnar þátttöku kvenna í ákvarðanatöku um úrlausnir átaka og friðarferli,
3. *brýnir fyrir framkvæmdastjóra* að tilnefna fleiri konur sem sérstaka fulltrúa sína og sendimenn og *biður* aðildarríkin að leggja fram umsækjendur til framkvæmdastjóra sem yrðu í miðstýrðri og reglulega uppfærðri nafnaskrá,
4. *brýnir enn fremur* fyrir framkvæmdastjóra að auka hlut og framlag kvenna í vettvangsverkefnum Sameinuðu þjóðanna, sérstaklega í röðum hernaðareftirlitsmanna, borgaralegrar lögreglu, mannréttinda- og mannúðarstarfsfólks,
5. *lýsir yfir vilja sínum* til að innleiða jafnréttissjónarmið í friðargæsluverkefni og *brýnir fyrir framkvæmdastjóra* að tryggja að í vettvangsverkefnum sé tekið mið af jafnrétti kynjanna, þar sem það á við,
6. *fer fram á það* við framkvæmdastjóra að hann sjái aðildarríkjum fyrir þjálfunarleiðbeiningum og kennslufni um verndun, réttindi og sérþarfir kvenna, auk efnis um mikilvægi þess að konur séu þátttakendur í öllum áðgerðum er snúa að friðargæslu og friðaruppbyggingu, *býður* aðildarríkjum að fella þessi atriði, auk vitundarvakningar um HIV-smit og/eða alnæmi, inn í eigin kennsluskrá þegar her- og borgaralögregla er þjálfuð fyrir verkefni, og *fer þess enn fremur* á leit við framkvæmdastjóra að hann tryggi að borgaralegir starfsmenn friðargæsluverkefna fái svipaða þjálfun,
7. *brýnir fyrir* aðildarríkjum að auka frjálsan fjárhagslegan, tæknilegan og efnislegan stuðning við þjálfun þar sem tekið er tillit til ólíkra viðhorfa og reynslu kvenna og karla, þ.m.t. verkefni sem framkvæmd eru af viðeigandi sjóðum og stofnunum, m.a. Þróunarsjóði Sameinuðu þjóðanna fyrir konur, Barnahjálp Sameinuðu þjóðanna, Flóttamannahjálp Sameinuðu þjóðanna og öðrum aðilum sem málið varða,
8. *biður* alla hlutaðeigandi aðila að hafa jafnréttissjónarmið í huga við gerð og framkvæmd friðarsamninga, þ.m.t.:

- a) sérþarfir kvenna og stúlkna við heimkomu og aðlögun flóttamanna og við endurhæfingu og uppbyggingu að átökum loknum;
 - b) aðgerðir sem styðja við friðarverkefni kvenna í eigin heimkynnum og lausnir deiluefna með aðferðum heimamanna, ásamt aðgerðum sem tryggja þátttöku kvenna í allri framkvæmd friðarsamninga;
 - c) aðgerðir sem tryggja verndun og virðingu fyrir mannréttindum kvenna og stúlkna, sérstaklega hvað varðar stjórnarskrá, kosningakerfi, lögreglu og dómskerfi;
9. *biður* alla hlutaðeigandi aðila að vopnuðum átökum að virða að fullu alþjóðalög sem fjalla um réttindi og verndun kvenna og stúlkna, sérstaklega sem óbreyttra borgara, sér í lagi skuldbindingar sem eiga við þá samkvæmt Genfarsamningunum frá 1949 og viðbótarbókunum frá 1977, samningnum um réttarstöðu flóttamanna frá 1951 og viðbótarbókunum frá 1967, samningnum um afnám allrar mismununar gagnvart konum frá 1979 og viðbótarbókunum frá 1999 og samningnum um réttarstöðu barna frá 1989 og tveimur viðbótarbókunum við hann frá 25. maí 2000 og að hafa í huga viðeigandi greinar í Rómarsamþykkt Alþjóðasakamáladómstólsins;
 10. *biður* alla hlutaðeigandi aðila að vopnuðum átökum að grípa til sérstakra aðgerða til að vernda konur og stúlkur gegn kynbundnu ofbeldi, sérstaklega nauðgun og annarri kynferðislegri misnotkun, og öllum öðrum tegundum ofbeldis í vopnuðum átökum;
 11. *undirstrikar* ábyrgð allra ríkja á að binda enda á refsileysi og á að sækja til saka þá sem ábyrgir eru fyrir þjóðarmorði, glæpum gegn mannkyni og stríðsglæpum, þ.m.t. kynferðisglæpum og öðru ofbeldi gegn konum og stúlkum, og *leggur áherslu á* að undanskilja þessa glæpi frá ákvæðum um friðhelgi;
 12. *biður* alla hlutaðeigandi aðila að vopnuðum átökum um að virða eðli flóttamannabúða og -byggða sem athvarf borgaranna og vettvang hjálparstarfs, og að taka tillit til sérþarfa kvenna og stúlkna, þ.m.t. við hönnun þeirra, og minnir á fyrri ályktanir 1208 (1998) frá 19. nóvember 1998 og 1296 (2000) frá 19. apríl 2000;
 13. *hvetur* alla þátttakendur í áætlunum um afvopnun og aðlögun til að taka til greina ólíkar þarfir kven- og karlhermanna og taka tillit til þarfa þeirra sem eru á framfæri þeirra;
 14. *ítrekar* vilja sinn, hvenær sem gripið er til aðgerða skv. 41. gr. stofnsáttmála Sameinuðu þjóðanna, að taka til greina möguleg áhrif þeirra á almenning, með sérþarfir kvenna og stúlkna í huga, til að íhuga viðeigandi undanþágur af mannúðarástæðum;

15. *lýsir yfir vilja sínum* til að sendinefndir öryggisráðsins taki tillit til jafnréttissjónarmiða og réttinda kvenna, þ.m.t. með samráði við staðbundnar og alþjóðlegar kvennahreyfingar;
16. *býður* framkvæmdastjóra að gera rannsókn á áhrifum vopnaðra átaka á konur og stúlkur, á hlutverki kvenna við uppbyggingu friðar og sjónarmiðum kynjanna í friðarferli og lausnum deilumála, og *býður* honum *ennfremur* að leggja fram skýrslu til öryggisráðsins um niðurstöður rannsóknarinnar og gera hana aðgengilega öllum aðildarríkjum Sameinuðu þjóðanna;
17. *fer fram á það* við framkvæmdastjóra, þar sem það á við, að skýrslur hans til öryggisráðsins fjalli um árangur í samþættingu jafnréttissjónarmiða í friðargæsluverkefnum og öllum öðrum atriðum sem snúa að konum og stúlkum;
18. *ákveður* að fylgja málinu ötullega eftir.